

معرفی روستای دره مارون و وجه تسمیه شهرت اژدهاکش و اژدری

جمعه ۳۰ بهمن ۱۳۸۸ ۰۹:۵۹ ب.ظ

نویسنده: روح الله اژدری

ارسال شده در: فرهنگ ایل قشقائی، ایل قشقائی

مطلب ذیل بنا به درخواست یکی از بازدیدکنندگان وبلاگ درخصوص وجه تسمیه شهرت اژدهاکش و اژدری نوشته شده است. درضمن مطلب، زادگاه نگارنده نیز معرفی شده است.

دره مارون نام روستای خوش آب و هوایی است در ۳۵ کیلومتری شیراز که محل اسکان جمعی از عشایر قشقایی از طایفه کشکولی بزرگ و تیره بولوردی می‌باشد. در میان خود بولوردی‌ها مردمان دره مارون به گردانی‌ها معروفند. این روستا در غرب شیراز واقع شده و به دلیل اینکه در بین دره خوش آب و هوایی واقع شده و از قدیم محل زندگی خزندگانی همچون مار بوده به آن دره مارون گفته اند. این دره چشم انداز بسیار زیبایی دارد و چشمه سارهای زیادی دارد که زندگی را در این دره جاری ساخته است. در گذشته دور شغل مردم این روستا دامداری بوده و این منطقه به عنوان چراگاه بیلاقی مورد استفاده قرار می‌گرفته است. مردم این روستا بنا به تقسیم بندی سنتی ایلیاتی یک بنگو محسوب می‌شدند که نام آن بنگوی گردانی است. در بنگوی گردانی چند خاندان که نام آنها منصوب به اجداد آنان میباشد مثل قنبرلو - بهزادلو - عسکرلو - کهزادلو و جرکانلو زندگی میکنند. گردانی‌ها مردمانی آزاده و شجاع بوده و در دلاوری و وطن پرستی شهره بوده اند.

وجه تسمیه شهرت اژدهاکش و اژدری

ریشه اژدها و (ضحاک) یکی است و صورت‌هایی دیگر چون «اژدر»، «اژدرها» و «اژدهات» دارد، به معنی «ماری است افسانه‌ای و بزرگ، با دهان فراخ و گشاد.» در داستان‌های پهلوانی و اساطیری ایران از گرشاسپ و رستم به عنوان پهلوانان اژدهاکش نام برده شده است. شهرت مردم این روستا مثل بیشتر بلوردیها اژدهاکش و اژدری است. وجه تسمیه این فامیل به پدر جد این طایفه باز می‌گردد. در زمانهای کهن مردم که از قشلاق به بیلاق و برعکس کوچ می‌کردند. به دلیل وجود منطقه جنگلی در مسیر راه کوچ هر سال در نقطه ای از مسیر اژدهایی بزرگ (مار بوآ) به کمین می‌نشست و تعدادی از دامها و یا حتی آدمی زاد را شکار میکرد و میکشت و میخورد. حسین پدر جد مردم طایفه بلوردی که مرد شجاع و دلیری بوده از این وضع ناراحت شده و تصمیم می‌گیرد که هر طور شده این اژدها را از بین ببرد. حسین علی رغم هشدار اقوام در وقت کوچ ایل یک عدد تبر و یک تخته نمذ با خود بر میدارد و به محل احتمالی دیدار اژدها میرود. نمذ را بدور خود پیچانده و خود را به خواب میزند. اژدها که بوی آدمیزاد به مشامش میخورد پیدایش میشود و با ولع تمام از

یک طرف نمد شروع به بلعیدن میکند. مقداری که طول میکشد نمد در دهان اژدها گیر میکند و حسین از طرف دیگر خارج میشود و با تبر خود اژدها را قطعه قطعه میکند و مردم را از کشتن اژدها مطلع میکند. مردم هم که کشته شدن اژدها را میبینند او را تحسین کرده و به او لقب حسین قره تبراژدهاکش میدهند. قصه حسین قره تبر اژدهاکش زبان به زبان از قدیم نقل شده است. در زمان صدور شناسنامه برای این مردم شهرت اژدهاکش و اژدري برگزیده شده است. متأسفانه عده ای از بلوردی ها به دلیل عدم آگاهی از وجه تسمیه این شهرت زیبا و با معنی نسبت به تغییر شهرت خود اقدام کرده اند که جای تأسف دارد. این شهرت نشانه دلاوری و جرات و قهرمانی و ایثار برای نجات ایل است. بلوردی ها با داشتن چنین روحیه ای در وطن دوستی و دینداری شهره اند و همین روستای دره مارون شهدایی را تقدیم وطن نموده است.

اسامی شهدای روستای دره مارون

شهید محمد گردانی فرزند قنبر - افسر نیروی زمینی ارتش شهید محمد رادفر (اژدهاکش) فرزند رستم - خلبان ارتش جمهوری اسلامی

شهید داراب جرکانی - فرزند درویش - سرباز

شهید علیرضا اژدهاکش - فرزند عبدالله - درجه دار ژاندارمری شهید مرتضی افتخاری مقدم (اژدهاکش) - فرزند لهراسب - پاسدار شهید احمد (امیر) اژدري - فرزند فرهاد - بسیجی

گردانی ها و خوانین

بلوردیها بویژه گردانی ها از قدیم مردمانی آزاده بوده و هرگز زیر بار زور خوانین نرفته و خود را دور از خوانین نگه میداشته اند. برای خوانین فرمانبری نکرده و از افرادی که اطراف خوانین به نوکری و چاکری پرداخته اند نفرت داشته اند. با آنان ازدواج نکرده و دختران خود را هم به این افراد نمیداده اند.

گردانی ها و علم آموزی

گردانی ها سابقاً بیشتر به گله داری و دامپروری مشغول بوده اند ولی با ایجاد مدارس عشایری و افزایش سواد تغییر زیادی در گزینش مشاغل انجام پذیرفته و هم اکنون جوانان گردانی با تحصیلات عالی در مشاغل دولتی و خصوصی مشغول شده اند. همین امر موجب فراموشی بسیاری از شیوه زندگی سنتی این مردم شده است.

طبیعت دره مارون

منطقه ییلاقی درمارون چشم انداز طبیعی زیبایی دارد و چشمه سارهای زیادی از آن جاری است. این منطقه از انبوهی از درختان سرسبز پوشیده بود که در چند سال اخیر به دلیل کم شدن چرای دام در منطقه دوباره چهره زیبای خود را احیاء کرده است. درسالهای قبل به دلیل جریان آب چشمه های پر آب در جوی های سنتی یک نوع اکو سیستم زیبا و متنوع در این دره درجریان بود ولی به دلیل گسترش باغات سیب و استفاده از سموم دفع افات نباتی و همچنین لوله کشی باغات از چشمه اصلی این اکوسیستم به هم خورده و تا حدودی نابود شده است. با این حال این منطقه یک منطقه ییلاقی در نزدیکی شیراز است که ایرانگردان زیادی را برای دیدن این روستا به اینجا میکشاند

زبان و دین

گردانی ها به زبان ترکی قشقایی صحبت میکنند و دارای لهجه مخصوص به خود هستند. ودین آنان اسلام و دارای مذهب شیعه ۱۲ امامی میباشد.